

Napomene DATA CLOUD TECHNOLOGY DOO za 2023. godinu

1. Osnovne informacije o Preduzeću

Preduzeće DATA CLOUD TECHNOLOGY doo, ul. Save Kovačevića 35b 34000 Kragujevac (u daljem tekstu - Preduzeće) organizovano je u obliku društva sa ograničenom odgovornošću - DOO.

Matični broj Preduzeća je 21644196. Poreski identifikacioni broj je 112295005.

Preduzeće obavlja sledeće poslove:

- 6311 – Obrada podataka, hosting i sl.

Preduzeće je osnovano 05.01.2021. godine.

Preduzeće nema registrovanih izdvojenih poslovnih jedinica.

Preduzeće nema predstavništava u inostranstvu.

Preduzeće ne sastavlja *konsolidovane finansijske izveštaje*

Konačnu odluku o usvajanju finansijskih izveštaja doneo je zakonski zastupnik preduzeća.

Po kriterijumima veličine propisanim *Zakonom o računovodstvu* (Službeni glasnik RS br. 62/2013). Preduzeće je u 2022. godini bilo klasifikovano u malo pravno lice, kao i za 2023. godinu.

2. Okvir za finansijsko izveštavanje i koncept nastavka poslovanja

2.1. Okvir za finansijsko izveštavanje i uslovi za njegovu primenu

Finansijski izveštaji za 2023. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardom za mala i srednja pravna lica (*MSFI za MSP*) i relevantnom podzakonskom regulativom. Ministar finansija je na osnovu ovlašćenja iz *Zakona o računovodstvu* doneo odgovarajuća podzakonska akta koja čine sastavni deo okvira za finansijsko izveštavanje:

- *Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike* ("Službeni glasnik RS" br. 95/2014 i 114/2014) i
- *Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike* ("Službeni glasnik RS" br. 95/2014).

Finansijski izveštaji su u svim svojim delovima usklađeni sa svim relevantnim odredbama *Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja*, sem onih odredbi koje nisu u skladu sa odredbama *Zakona o računovodstvu* i relevantnom podzakonskom regulativom. Važnije neusklađenosti su:

- u prethodnim izveštajnim periodima bilo je dozvoljeno vremensko razgraničenje kursnih razlika,
- *MSFI* nisu na vreme prevedeni i objavljeni u "Službenom glasniku RS".

Pri sastavljanju i prikazivanju finansijskih izveštaja korišćeni su *Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja* čiji je prevod objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 65/2014.

Iznosi u finansijskim izveštajima iskazani su u hiljadama dinara. Funkcionalna valuta je takođe dinar.

Problemi pri primeni *Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja* proizlaze iz uslova njihove primene u Republici Srbiji:

- neusklađenost *Zakona o porezu na dobit pravnih lica* i njegovih podzakonskih akata sa zahtevima *MSFI*,
- značajne promene odnosa kurseva dinara i stranih valuta,
- značajne promene propisa iz oblasti radnog zakonodavstva i
- relativno visoka inflacija.

2.2. Korišćenje procena

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahtevalo je od rukovodstva Preduzeća korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje na *datum bilansa* imaju efekta na prikazane vrednosti sredstava, obaveza i na obelodanjivanje potencijalnih sredstava i obaveza, kao i na prikazane vrednosti prihoda i rashoda izveštajnog perioda. Procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim do datuma odobrenja finansijskih izveštaja za njihovo obelodanjivanje. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

2.3. Primena pretpostavke stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom stalnosti poslovanja Preduzeća, tj. pod pretpostavkom da će ono nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti. Navedena pretpostavka bazirana je na sledećim činjenicama: Preduzeće je u proteklim obračunskim periodima ostvarivalo pozitivne rezultate i imalo je solidnu likvidnost. U narednim izveštajnim periodima rukovodstvo Preduzeća ne očekuju se značajnije promene u poslovanju.¹

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Preračunavanje iznosa iskazanih u stranim valutama (ili povezanih sa stranim valutama)

Poslovne promene nastale u stranoj valuti (ili povezanih sa stranom valutom po osnovu valutne klauzule) preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranim sredstvima plaćanja na *datum bilansa*, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna monetarnih pozicija iz *bilansa stanja* iskazanih u stranoj valuti priznaju se kao prihod ili rashod.

Srednji kursevi koji su bili primenjivani za kursiranje su:

1 EUR – 117,1737 RSD

Obračunati a ne dospeli efekti kursnih razlika, kao i efekti obračunate ugovorene valutne klauzule po osnovu potraživanja i obaveza u stranoj valuti ne iskazuju se u prihodima, odnosno rashodima tekućeg perioda.

3.2. Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva

Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva se početno iskazuju po nabavnoj vrednosti i otpisuju, metodom proporcionalnog otpisivanja prema njihovom procenjenom veku korišćenja.

Obračun amortizacije vrši se ponaosob za svako sredstvo, sem kod alata i inventara koji se kalkulatивно otpisuje.

Naknadno vrednovanje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava vrši se po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrednosti i akumulirane gubitke zbog obezvređenja, sem građevinskih objekata i zemljišta koji se naknadno vrednuju primenom *modela revalorizacije*.

Investicione nekretnine se nakon početnog priznavanja vrednuju primenom , *modela nabavne vrednosti* predviđenog *MRS 40 Investiciona nekretnina*.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se metoda proporcionalnog otpisivanja.

Troškovi tekućeg održavanja se priznaju kao rashod perioda.

3.3. Učešća u kapitalu

Ulaganja u *zavisna pravna lica* u *pojedinačnim finansijskim izveštajima* Preduzeća obuhvataju se *metodom nabavne vrednosti*.

Ulaganja u *pridružena pravna lica* u *pojedinačnim finansijskim izveštajima* Preduzeća obuhvataju se *metodom nabavne vrednosti*.

Zajednička ulaganja se u *pojedinačnim finansijskim izveštajima* Preduzeća obuhvataju *metodom nabavne vrednosti*.

3.4. Dugoročni finansijski plasmani

Preduzeće kupovine finansijskih sredstava računovodstveno obuhvata koristeći obračun na *datum poravnanja*.

a) Priznavanje i vrednovanje *finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju*²

U *finansijska sredstva raspoloživa za prodaju* klasifikuju se ona finansijska sredstva koja nisu namenjena trgovanju u kratkom roku ili se ne drže do dospeća. Dodatni kriterijumi za klasifikovanje finansijskog sredstva u *sredstvo raspoloživo za prodaju* su:

- 1/ Preduzeće nema nameru da finansijsko sredstvo drži samo za jedan period (bez obzira što formalno nije odredilo dužinu tog perioda),
- 2/ nije spremno da proda finansijsko sredstvo kada:
  - dođe do, po njega, povoljnih promena tržišnih kamatnih stopa ili rizika,
  - kada potrebe likvidnosti to budu nalagale,
  - kada se promene prinosi kod alternativnih ulaganja (tj. kada prinos na nekom drugom, alternativnom, ulaganju postane veći od prinosa od tog finansijskog sredstva),
  - kada dođe do promene izvora finansiranja i rokova ili promene rizika strane valute, ili
- 3/ emitent hartije od vrednosti (čiji je vlasnik njenom kupovinom postalo Preduzeće) nema pravo da svoju obavezu (a sredstvo Preduzeća) izmiri u visini koja je značajno ispod njegovog amortizovanog iznosa.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju početno se vrednuju po nabavnoj vrednosti, s tim da se i transakcioni troškovi početno priznaju kao deo nabavne vrednosti sredstva, ali se prilikom njihovog naknadnog vrednovanja priznaju u kapitalu kao deo promene fer vrednosti. Naknadno vrednovanje ovih sredstava se vrši po fer vrednosti ukoliko je raspoloživa ili po nabavnoj vrednosti umanjenoj za procenjeno obezvređenje. Dalje postupanje sa transakcionim troškovima

koji su pri vrednovanju sredstva priznati u okviru kapitala zavisi od vrste finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju:

- 1/ ukoliko *finansijsko sredstvo raspoloživo za prodaju* ima fiksna ili odrediva plaćanja i ima ograničen vek trajanja, transakcioni troškovi se amortizuju kroz prihode ili rashode primenom metode efektivne kamate;
- 2/ ukoliko *finansijsko sredstvo raspoloživo za prodaju* nema fiksna ili odrediva plaćanja i ima neograničen vek trajanja, transakcioni troškovi se priznaju kao prihod ili rashod, kada:
  - sredstvo prestane da bude priznato ili
  - dođe do umanjenja njegove vrednosti (zbog obezvređenosti).

Dobitak ili gubitak po osnovu promena fer vrednosti *finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju* priznaje se direktno kao promena stavke u okviru kapitala (i prikazuje kroz izveštaj o promenama na kapitalu), dok se finansijsko sredstvo ne proda, kada će akumulirani dobitak ili gubitak biti priznat kao prihod ili rashod tekuće godine. Kamata izračunata korišćenjem *metode efektivne kamate* se priznaje kao prihod ili rashod. Dividende od *instrumenata kapitala raspoloživog za prodaju* priznaju se kao prihod kada se uspostavi pravo na njihovo dobijanje.

Sledeći kriterijumi se najpre uzimaju u obzir prilikom razmatranja da li je finansijsko sredstvo obezvređeno:

1. emitent (ili dužnik) je u značajnim finansijskim teškoćama,
2. ugovori se krše, kasni se sa isplatom kamate ili glavnice, ili nastaju druge greške u ispunjavanju ugovora,
3. visoka je verovatnoća bankrotstva ili druge finansijske reorganizacije emitenta,
4. uzimanje garancije od zajmoprimca zbog ekonomskih ili pravnih razloga u vezi sa finansijskim teškoćama zajmoprimca, koje se inače u drugim okolnostima ne bi uzimale, ili
5. nastupio je trend naplate po osnovu sredstva (ili portfelja sredstava) koji ukazuje da se celokupna nominalna vrednost tog sredstva (ili portfelja sredstava) neće naplatiti - objektivni podaci ukazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine od grupe finansijskih sredstava nakon početnog priznavanja tih sredstava, mada smanjenje ne može još uvek da se utvrdi za pojedinačna finansijska sredstva u grupi uključujući i
  - nepovoljne promene platežne moći zajmoprimca u grupi (na primer, povećan broj odloženih isplata ili povećan broj zajmoprimaca sa kreditnim karticama koji su dostigli svoja ograničenja kredita i isplaćuju minimalni mesečni iznos) ili
  - nacionalni ili lokalni ekonomski uslovi koji su u vezi sa izmirivanjem obaveza za sredstvo u grupi (na primer, povećanje stepena nezaposlenosti zajmoprimca u toj geografskoj oblasti, smanjenje cena nekretnina za hipoteke u relevantnoj oblasti, smanjenje cena nafte za sredstva zajma proizvođačima nafte, ili štetne promene u industrijskim uslovima koji utiču na zajmoprimce u grupi).

b) Vrednovanje zajmova i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospeća

Zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortizovanoj ceni uz korišćenje *metode efektivne kamate*.

Ulaganja koja se drže do dospeća se početno vrednuju po nabavnoj vrednosti. Na *datum bilansa* vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem *metode efektivne kamate*, umanjenoj za procenjenu ispravku vrednosti.

v) Priznavanje i vrednovanje *finansijskih sredstava čije se promene fer vrednosti odmah priznaju kao prihod ili rashod*

Za klasifikovanje finansijskih sredstava u grupu *finansijskih sredstava čije se promene fer vrednosti odmah priznaju kao prihod ili rashod* presudan kriterijum je početna namera rukovodstva u vezi sa tim finansijskim sredstvima. Vrednovanje dugoročnih finansijskih ulaganja i plasmana koja su pribavljena sa ciljem da se njima trguje vrši se po njihovoj fer vrednosti. Utvrđivanje njihovih fer vrednosti vrši se na datum svakog bilansa.

3.5. Zalihe

Zalihe se na *datum bilansa* vrednuju po nižem iznosu: troška nabavke ili neto prodajne vrednosti. Troškovi pozajmljivanja se ne uključuju u nabavnu vrednost zaliha.

Obračun izlaza sa zaliha se vrši:

- za zalihe materijala po prosečnoj ceni,
- za zalihe trgovačke robe na veliko po prodajnoj ceni,
- za zalihe gotovih proizvoda po *metodi ponderisanih prosečnih cena*.

3.6. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Potraživanja se iskazuju po originalnom fakturisanom iznosu, umanjenom za ispravke vrednosti po osnovu njihovih obezvređenja.

Otpis kratkoročnih potraživanja i plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana otpis, u celini ili delimično, vrši direktnim otpisivanjem.

Verovatnoća nemogućnosti naplate utvrđuje se u svakom konkretnom slučaju na osnovu dokumentovanih razloga (stečaj, odnosno likvidacija dužnika, prezaduženost, otuđenje imovine, prinudno poravnanje, vanparnično poravnanje, zastarelost, sudsko rešenje, akt upravnog organa i dr.).

Kratkoročna potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 60 dana od dana isteka roka za naplatu indirektno se otpisuju u visini od 100% nominalnog iznosa potraživanja, sem u slučaju kada iz obrazloženog predloga Sektora za komercijalne poslove Preduzeća proizilazi da se, iako potraživanje nije naplaćeno u roku od 60 dana od dana isteka roka za naplatu, ne radi o potraživanju kod koga je izvesna nenaplativost.

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se iskazuju u *bilansu stanja* po nabavnoj vrednosti. Za svrhu *izveštaja o tokovima gotovine*, gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju: blagajnu, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa rokom dospeća do tri meseca ili kraće, i prekoračenja po tekućem računu.

3.8. Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja se iskazuju po nabavnoj vrednosti koja predstavlja fer vrednost cene robe i primljenih usluga koja će biti plaćena u budućnosti nezavisno od toga da li je ili nije fakturisana Preduzeću.

3.9. Obaveze po osnovu dugoročnih kredita

Obaveze po dugoročnim kreditima se početno priznaju po fer vrednosti priliva (koji se određuje korišćenjem preovlađujuće tržišne kamatne stope za sličan instrument, ukoliko je bitno drugačiji od cene transakcije), bez nastalih transakcionih troškova. U narednim periodima, obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem *metode efektivne kamatne stope*; svaka razlika između fer vrednosti priliva (umanjena za transakcione troškove) i otplaćenog iznosa se priznaje kao trošak kamate tokom perioda kreditiranja.

3.10. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa poreskim propisima u Republici Srbiji. Osnovica poreza na dobit se koriguje po osnovu prava na umanjenje poreske osnovice (po osnovu novozaposlenih radnika u stalnom radnom odnosu /u visini njihove bruto zarade u tekućoj godini/ i po osnovu prava na umanjenje poreske osnovice po osnovu ranije iskazanih poreskih gubitaka). Porez na dobit se obračunava po stopi od 15%. Utvrđeni iznos poreza na dobit se koriguje po osnovu prava na poreski kredit. Poreski obveznici sami utvrđuju procenjeni mesečni akontacioni iznos poreza na dobit.

Odloženi porez se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izveštajima. *Odložena poreska sredstva* priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorišćena poreska sredstva i neiskorišćene poreske gubitke, do iznosa za koji je verovatno da će budući oporezivi dobiti biti dovoljni da omoguće realizaciju (iskorišćenje) odbitnih privremenih razlika, neiskorišćenih poreskih sredstava i neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao poreski prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda.

3.11. Primanja zaposlenih

a) Troškovi zarada i troškovi socijalnog osiguranja

Iznosi naknada zaposlenima priznaju se kao trošak zarada u *bilansu uspeha*. Preduzeće snosi troškove zaposlenih koji se odnose na obezbeđenje beneficija kao što su zdravstveno osiguranje, penzijsko osiguranje, osiguranje od nezaposlenosti i slično. Ovi iznosi se iskazuju u *bilansu uspeha* u okviru troškova zarada.

b) Otpremnine

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa pre datuma redovnog penzionisanja, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu. U skladu sa odredbama *Zakona o radu* Preduzeće ima obavezu da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu 2 prosečne bruto mesečne zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju. Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon *datuma bilansa* svode se na sadašnju vrednost.

v) Naknade rukovodstvu

Naknade koje se isplaćuju izvršnom rukovodstvu Preduzeća za njihove usluge izvršene u toku redovnog radnog vremena obuhvata platu po ugovoru i bonu za izvršenje koji se utvrđuje u skladu sa ostvarenim rezultatima poslovanja.

3.12. Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje robe priznaju se kada se izvrši prenos vlasništva nad robom, što se obično podudara i sa vremenom isporuke.

U slučaju odlaganja naplate dužeg od 3 meseca, fer vrednost naknade utvrđuje se diskontovanjem budućeg novčanog priliva. Kao diskontna stopa primenjuje se preovlađujuća kamatna stopa na finansijskom tržištu.

Prihodi od usluga priznaju se prema stepenu dovršenosti usluga. Procena stepena dovršenosti vrši se na osnovu srazmere nastalih troškova i ukupno projektovanih troškova za izvršenje tih usluga.

Prihodi od kamata se priznaje na vremenski proporcionalnoj osnovi, uzimajući u obzir neizmirenu glavniciu i efektivnu kamatnu stopu tokom perioda dospeća.

3.13. Priznavanje troškova pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Rashodi kamata se priznaju na vremenski proporcionalnoj osnovi, uzimajući u obzir neizmirenu glavniciu i efektivnu kamatnu stopu tokom perioda dospeća.

3.14. Politike upravljanje rizikom³

Preduzeće je izloženo:

- 1. kreditnom riziku** - postoji rizik da komitenti Preduzeća svoje obaveze prema Preduzeću ne izmire u ugovorenim rokovima;
- 2. riziku likvidnosti** - Preduzeće je izloženo dnevnim zahtevima za izmirenje obaveza prema poveriocima, što utiče na raspoloživa novčana sredstva; i
- 3. tržišnom riziku** - Preduzeće je izloženo rizicima po osnovu efekata promena visine tržišnih kamatnih stopa i riziku promena deviznih kurseva.

Preduzeće je takođe izloženo i prati uticaje operativnog rizika, rizika ulaganja u druga pravna lica i sopstvena osnovna sredstva.

Ciljeva upravljanja rizikom: Cilj upravljanja rizicima je njihova optimizacija i umanjeње potencijalnih gubitaka po osnovu tih rizika. Konkretni ciljevi upravljanja rizikom likvidnosti su ispunjavanje obaveza Preduzeća, ispunjavanje zahteva regulative i poštovanje interno postavljenih limita.

U cilju boljeg upravljanja likvidnošću, Preduzeće prati kretanja na domaćem i inotrižistu novca, u smislu pravovremenog obezbeđenja likvidnih sredstava za poslovanje.

Politika i postupci za upravljanje rizikom: načela upravljanja rizicima su:

- izbegavanje rizika,
- smanjivanje rizika i
- zaštita od rizika upotrebom bilansnih i vanbilansnih finansijskih instrumenata.

Preduzeće upravlja **kreditnim rizikom** kako na nivou klijenta, grupe povezanih lica, tako i na nivou ukupnog kreditnog portfolija. Izloženost kreditnom riziku (koji se izražava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućim kamatama) Preduzeće kontinuirano prati kroz:

- bonitet i kreditnu sposobnost klijenata Preduzeća i načine (instrumente) obezbeđenja (stalno ili prema potrebi),
- stepen naplativosti kredita i kamata (dnevno i mesečno praćenje),
- sagledavanja, u skladu sa propisanim standardima, izloženosti Preduzeća kreditnom riziku (procenom stepena rizičnosti ukupnog kreditnog portfolija), na osnovu čega se formiraju posebne rezerve (tromesečno) i
- evidentirane potencijalne gubitke za svakog klijenta pojedinačno.

Uslovi odobrenja svakog plasmana pravnim licima se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene njegove kreditne sposobnosti, kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, oročnosti plasmana, kao i samom sumom.

Preduzeće upravlja **rizikom likvidnosti** sprovođenjem više aktivnosti:

- Preduzeće priprema planove novčanih tokova u domaćoj i stranoj valuti;
- Preduzeće održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrednosti i diversifikovanih sredstava koja može lako da konvertuje u gotovinu u slučaju nepredvidivih i negativnih oscilacija u tokovima gotovine Preduzeća;
- Preduzeće na raspolaganju ima i kreditne linije koje svakog trenutka može iskoristiti za potrebe održanja likvidnosti.

Analiza kreditnog rizika se vrši u okviru Sektora finansija, koji vrši analizu i daje ocene kreditne sposobnosti klijenta.

Na osnovu dnevnih i mesečnih planova likvidnosti i zakonski definisanih racija, a u cilju dublje analize rizika likvidnosti Preduzeća u okviru Sektora finansija vrši se identifikovanje, merenje, praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti.

Preduzeće u okviru Sektora finansija vrši identifikovanje, merenje, praćenje i upravljanje rizikom kamatnih stopa.

Instrumenti praćenja izloženosti Preduzeća **riziku likvidnosti** uključuju metod praćenja priliva i odliva sredstava, kao i merenje razlike između sredstava i obaveza Preduzeća u određenom vremenskom periodu (gap analiza).

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti koji predstavlja odnos:

- zbira likvidnih sredstava prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Preduzeću, finansijski instrumenti kotirani na berzi i ostala potraživanja Preduzeća koja dospevaju do mesec dana) i
- zbira obaveza po viđenju bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana.

Likvidnost se prati i pomoću izveštaja o strukturnoj ročnoj usklađenosti (maturity mismatch): bilansne pozicije se raspoređuju u određene intervale ročnosti prema preostalom roku dospeća, sem pozicija kapitala, ostale aktive i ostale pasive koji su smešteni u interval bez definisanog roka dospeća. Devizne rezerve se raspoređuju u skladu sa ročnošću deviznih depozita.

Instrumenti praćenja izloženosti Preduzeća riziku kamatnih stopa uključuju merenje razlike između kamatno osetljivih sredstava i obaveza Preduzeća u određenom vremenskom periodu (gap analiza).

Upravljanje deviznim rizikom Preduzeća vrši se na osnovu dnevne mape valutne strukture.

Politika i procedura privrednog subjekta za izbegavanje preteranih koncentracija rizika:

- da bi se smanjio ili ograničio rizik likvidnosti rukovodstvo Preduzeća nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja;
- da bi se smanjio ili ograničio kreditni rizik rukovodstvo Preduzeća nastoji da diversifikuje kredite na veći broj klijenata.

U cilju smanjenja rizika poslovanja Preduzeće poseduje polise osiguranja imovine i zaposlenih po osnovu rizika koji se mogu osigurati.

3.15. Nadoknativa vrednost stalnih sredstava

Na *datum bilansa* Preduzeće procenjuje da li postoje indikatori koji ukazuju da je neko stalno sredstvo obezvređeno. U slučaju postojanja takvih indikatora Preduzeće procenjuje nadoknadivu vrednost sredstava i/ili *jedinice koja "stvora gotovinu"* za koje postoje indikatori njihove obezvređenosti (nadoknativa vrednost je jednaka *upotrebnoj vrednosti* ili *neto fer vrednosti* ako je ona višlja od *upotrebne vrednosti*).

3.16. Potencijalna sredstva i potencijalne obaveze

Potencijalno sredstvo je moguće sredstvo koje proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili ne nastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom privrednog subjekta.

Potencijalna obaveza je:

1. moguća obaveza koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će postojanje biti potvrđeno samo nastankom ili ne nastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom privrednog subjekta, ili
2. sadašnja obaveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali koja nije priznata s obzirom da:
  - nije izvesno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv resursa sa ekonomskim koristima ili
  - iznos obaveze se ne može utvrditi dovoljno pouzdano.

4. Pojedinačna obelodanjivanja

u 000 din.

4.1. Nekretnine, postrojenja i oprema

U toku 2023. godine promene na nekretninama, postrojenjima i opremi Preduzeća su:

Vrednosti i promene	Zemljište	Gradevine	Oprema	Ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrednost					
1. Stanje 01.01.2023. godine	0	0	12.387		12.387
2. Povećanja (a+b+v)	0	0	56.756		56.756
a) Otudjenje	0	0			
b) Nabavke			56.756		
v) Revalorizacija ⁴					
I Stanje na dan 31.12.2023 godine					69.143
III Sadašnja vrednost na dan 31.12.2023. godine					69.143
					AOP 0002

4.2. Zalihe

Preduzeće raspolaže sa sledećim zalihama:

Red. br.	Vrsta zaliha	2023. godina	AOP
1.	Nedovršena proizvodnja	20.000	0033
2.	Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	32	0035
Ukupno		20.032	0031

4.3. Kratkoročna potraživanja i plasmani

Preduzeće na *datume bilansa* ima sledeća kratkoročna potraživanja i plasmane:

Red. br.	Vrsta zaliha	2023. godina	AOP
1.	Potraživanja od kupaca	29.330	0039
	Potraživanja po osnovu prodaje	29.330	0038
2.	Ostala potraživanja	17264	0045
	Ostala kratkoročna potraživanja	4.323	0044
3.	Ostali kratkoročni finansijski plasmani	140.000	0056
	Kratkoročni finansijski plasmani	140.000	0048

Dana 31.12.2023. godine Preduzeće je poslalo izvode otvorenih stavki (svi kupci su pravna lica). Potvrđeno je stanje za 95% potraživanja.

4.4. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Preduzeće na *datume bilansa* ima sledeće stanje gotovine:

Red. br.	Vrsta sredstva	2023. godina	AOP
1.	Tekući (poslovni) računi	22.798	0057
2.	Aktivna vremenska razgraničenja	1.658	0058
		24.456	

Red. br.	Vrsta sredstva	2023. godina	AOP
	Zalihe	20.032	0031
	Potraživanja po osnovu prodaje	29.330	0038
	Ostala kratkoročna potraživanja	4.323	0044
	Kratkoročni finansijski plasmani	140.000	0048
	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	22.798	0057
	Aktivna vremenska razgraničenja	1.658	0058
Ukupna obrtna imovina(0031+0037-0038-0044-0048-0057-0058)		218.141	0030

UKUPNA AKTIVA(Poslovna imovina)AOP0001+0002-0029+0030=287.284

4.6. Kratkoročne obaveze

Stanje kratkoročnih obaveza su :

[illegible]

4.7. Tekući i odloženi porez na dobit

U izveštajnim periodima nastali su sledeći tekući poreski rashodi:

Red. br.	Stavka	2023. godina	AOP
1.	Tekući poreski rashod		
2.	Priznavanje odložene poreske obaveze		
3.	Odloženo poresko sredstvo po osnovu investiranja u sopstvena osnovna sredstva		
4.	Poreski rashod		

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. Zbog toga ponekad postoje različita tumačenja poreskih propisa i poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i kaznama. U Republici Srbiji poreski period ostaje otvoren tokom 5 godina. Rukovodstvo Preduzeća smatra da su poreske obaveze pravilno izračunate i uključene u finansijske izveštaje.

UKUPNA PASIVA AOP~~0456~~**= 0401+0415+0429+0430+0431-0455= 287.284**

4.8. Poslovni prihodi

Preduzeće je u izveštajnim periodima ostvarilo sledeće prihode:

Red. br.	Vrsta prihoda	2023. godina	AOP
1.	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	238.169	1005
2.	Ostali poslovni prihodi	31.549	1011
Ukupno		269.718	1001

4.9. Poslovni rashodi

Preduzeće je u izveštajnim periodima ostvarilo sledeće poslovne rashode:

Red. br.	Vrsta prihoda	2023. godina
1.	Troškovi materijala, goriva i energije	6.556 AOP 1015
2.	Troškovi zarada	65.648 AOP 1016
3.	Troškovi amortizacije	9.916 AOP 1020
4.	Troškovi proizvodnih usluga	166.383 AOP 1022
5.	Nematerijalni troškovi	15.407 AOP 1024
Ukupno		263.910 AOP 1013

4.10. Finansijski prihodi i rashodi

Preduzeće je u izveštajnim periodima ostvarilo sledeće finansijske prihode i rashode:

Red. br.	Vrsta prihoda	2023. godina	AOP
1.	Prihodi od kamata	9.649	1029
Ukupno finansijski prihodi		9.649	1027
2.	Rashodi kamata	12	1034
3.	Negativne kursne razlike	26	1035
Ukupno finansijski rashodi		38	1032

4.11. Ostali poslovni prihodi i rashodi

Preduzeće je u izveštajnim periodima ostvarilo sledeće ostale prihode i rashode:

Red. br.	Vrsta prihoda	2023. godina	AOP
1.	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja		
2.	Ostali poslovni prihodi	0	1041
Ukupno ostali poslovni prihodi		0	1041
3.	Rashodi po osnovu kazni		
4.	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine	0	1040
5.	Ostali poslovni rashodi	1.004	1042
Ukupno ostali poslovni rashodi		1.004	1042

UKUPNI RASHODI (1013+1032+1040+1042) = 264.952   1044
UKUPNI PRIHODI (1001+1027+1039+1041) = 279.367   1043

DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA (1043-1044) =   14.415   1045

PORESKI RASHOD PERIODA 2.700   1051

4.12. Ostvareni neto dobitak

Preduzeće je u 2023. godini ostvarilo neto dobitak u iznosu od 11.715

5. Ostala obelodanjivanja

Preduzeće nema preuzetih, niti identifikovanih potencijalnih obaveza.